

Pleva F. 121	Rejz Karl, tiskal 96	Scheybal Josef V. 174, 180	Stephan Heinrich von B. 9, 10	Štánek Stanislav, tiskal 71	Tschank A., vydavatel 40	Vogel Karl 198
Podlipný Karl, fotograf 137	Rejz Tomáš 41	Scheybal Josef V. a Scheybalová Jana, sbíratelé, etnografové 40, 58, 79, 95, 105, 130, 131, 159, 163, 170, 176	Stenek J., vydavatel 62	Štenc J., vydavatel 102, 103, 112	Tschedel Franz, vydavatel 40	Vusta Pavel, sbíratel 66
Pohl W., fotograf 73	Rennert E. 34	Re-Public, agentura 172	Stengel & Co., vydavatelství 60, 114	Štěpán, archivista 34	Tschedel Theodor 6	Walden A., nakladatel 79
Pokorný Milan, sbíratel 109, 120, 166	Richter Adolf, vydavatel 123	Richter F., výtvarník 100	Stiepel Heinrich Tugendhold, tiskal 104	Štěpánek Ad., fotograf a vydavatel 105	Łuck Raphael, vydavatel 7, 94, 96	Webster Charles 144
Polák V. 94	Richter F., výtvarník 100	Schindler Karl 143	Stoppelove Gröndler, tiskárna 34, 36, 111	Štěpánek Zdeněk, sbíratel 43, 132, 166	Wama M., fotograf 38	Wedgwood Thomas 129
Polívka Svatopluk, sbíratel 44, 53, 164	Rohann Karl, kniha 34	Schmid Hans Jakob 119	Storck Alexander, nakladatel 37, 97	Štoll Karl, fotograf 82	Wanra K. 100	Werner E., knihkupec 49
Polížek Jaroslav, sbíratel 55	Rohrer Rudolf M. 46	Schmid J. C. 158	Strache Eduard, fotograf 117	Štroubach Antonín, vydavatel 97	Wenzel A., Naumann 119	Wiener, fotograf 120
Prospichal Joz, nakladatel 97, 148	Rukovět sbíratelova 177	Schneider & Lux 115	Stracke Ferdinand, fotograf 104, 121	Svab-Majstrowský Josef, 4, 37, 52, 96	Wieners, fotograf 120	Wieners, fotograf 120
Prosser Jan, fotograf 133	Ruller, vydavatel 40	Schöpler, knihkupec 108	Strofer Theo, vydavatel 38	Švabovský Max, výtvarník 92	Wippenow Egon a Jakob, sbíratelé 3, 4, 10, 37, 38, 44, 47, 52, 54, 56, 58, 60, 61, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 76, 78, 90, 95, 98, 100, 108, 109, 111, 112, 122, 130, 142, 149, 153, 157, 159, 160, 163, 166, 169, 168, 171, 174, 184, 186	Wiesner a Leschinger 100
Prachal J., sbíratel 164	Rychnovský Jaroslav, sbíratel 47, 97, 156, 157, 164, 165, 173	Sreitbauer Carl, vydavatel 34, 36	Sudek Josef, fotograf 124	Švec Václav 178	Wiesner, nakladatel 101	Wiesner, nakladatel 101
Preussig Vojtěch, výtvarník 103, 147	Rys Jiří 179	Schulz Moric, tiskal 58, 118, 119, 121	Sucharda Miloš, sbíratel 73	Švesta Otakar, papírník 53	Witschko Josef 50	Wittek Josef 50
Procházka Jan 176	Rývač F., 100, 121	Schulze Heinrich 129	Sucharda Zdeněk, sbíratel 74	Tabot William Henry Fox 119, 130, 144	Wojnar Josef, fotograf 73	Wolff Josef, fotograf 49, 50, 51, 140, 148
Prokop 161	Salač A. L., výtvarník 85	Schütz J. 43	Svábek J. 144	Tafelová Renata 181	Werner, fotograf 100	Wolfschlag, fotograf 174
Proud Edward, historik 7	Solární dopisník, časopis 177	Schweizer J. 42	Salačik Pavel, sbíratel 168	Tawes Ambros, vydavatel, 42	Weser, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Phedota Miroslav, sbíratel 95, 132, 140	Seeger Gustav, papírník 180	Schwidernoch Karl 35, 42, 94, 121	Sesták Tomáš 178	Tchý Antonín, sbíratel, 49, 72, 139, 141, 149	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Pfennel Jiří 179	Selof Hermann, tiskal, vydavatel 42, 45, 58, 121, 154, 166	Sládek V., vydavatel 38	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Tichý Oldřich, sbíratel 89	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Pudka A., fotograf 88	Seidel Franz 131	Sládek V. 137	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Tomiš Carlo, tiskal 121	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Rabáček 137	Seidel Josef, fotograf 49, 50, 51, 109, 110, 119, 140, 142, 143, 148, 164	Sládek V. 137	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Topič F. 168, 173	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Racák Milan, fotograf 88	Seidel Josef, fotograf 49, 50, 51, 109, 110, 119, 140, 142, 143, 148, 164	Seranič J. 110	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Touřil G., fotograf 121	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Racz Imrich 179	Seidel Josef, fotograf 49, 50, 51, 109, 110, 119, 140, 142, 143, 148, 164	Skupa Josef 78	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Trešler & Co., vydavatelství 59	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Rajman J., tiskal 74	Seidel Josef, fotograf 49, 50, 51, 109, 110, 119, 140, 142, 143, 148, 164	Slavík Rudolf, fotograf 72, 73, 74, 99, 133	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Trnka Jiří, výtvarník 83	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Rakusan Antonín 141	Seidel Josef, fotograf 49, 50, 51, 109, 110, 119, 140, 142, 143, 148, 164	Smolka F., fotograf 133	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Trnka Zdeněk, filmový režisér 172	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Reich Zigmund, fotograf 173	Seidel Josef, fotograf 49, 50, 51, 109, 110, 119, 140, 142, 143, 148, 164	Společnost Slovenského domu, Praha 171	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Trnka Zdeněk, filmový režisér 172	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Rehner Adalbert, fotograf 50	Seidel Josef, fotograf 49, 50, 51, 109, 110, 119, 140, 142, 143, 148, 164	Stadek Floris Ignac, fotograf 130	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Trnka Zdeněk, filmový režisér 172	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174
Reismann, fotograf 174	Seidel Josef, fotograf 49, 50, 51, 109, 110, 119, 140, 142, 143, 148, 164	Stehlik Karel, výtvarník 100	Setník Jaroslav, výtvarník 100, 104, 171	Trnka Zdeněk, filmový režisér 172	Wesner, nakladatel 101	Wolfschlag, fotograf 174

## OBSAH

### Část první VÝVOJ POHLEDNIC – 3

- Pohlednice známá – neznámá – 4
- Periodizace vývoje pohlednic – 5
- Dvě základní vývojové linie pohlednic – 7
- Otevřená listovní zásilka – 7
- Korespondenční lístek – 8
- Také od obrázků vede cesta k pohlednicím – 11
- Fotografie jako upomínky z cest – 15

### PŘEDCHŮDCI POHLEDNIC (do 1885) – 18

- Přítiskové pohlednice – 18
- Unikáty ze Sněžky – 20
- Propagační a reklamní přitisky na textové straně – 21

### NEJSTARŠÍ POHLEDNICE (1885–1895) – 23

- Nejstarší místopisné pohlednice z Čech – 23
- Pozdravy z hor – 26
- Nejstarší pohlednice libereckého horského spolku – 28
- Třetinové pohlednice – 29

### POHLEDNICOMÁNIE ANEB ZLATÁ ÉRA POHLEDNIC (1896–1918) – 31

- Nástup plnobarevné litografie – 32
- Pohled z... – nejčastější typ místopisných litografií – 33
- Vrcholné období litografické tvorby – 36
- Žánrové litografie – 37
- Iniciativy se chápe světlotisk – 40
- Bellmannky – 41
- Móda měsíčního svitu – 42
- Klasické světlotisky éry dlouhých adres – 43
- Knihotiskové pohlednice raného období – 45
- První tříbarvotisky – 47
- Kombinace různých tiskařských technik – 48
- O slovo se začínají nesměle hlásit fotopohledy – 49

- J. Seidel a J. Wolf, jedni z průkopníků fotopohlednic – 50
- Kam s textem aneb krátká adresa střídá dlouhou – 52
- Secese a její dozvuky – 56
- Typické pohlednice z let 1906–1914 – 57
- Nejčastější typy montáží – 61
- Nekonečné série – 62
- Budoucnosti – 63
- Předválečné bromografie – 64
- Pozdní litografie – 65
- Ve službách války a válečné propagandy – 66
- Polní pošta – 68

### OBDOBÍ 1918–1950 – 69

- Nástup fotopohlednic – 70
- Rudolf Slavík, nejvýznamnější vydavatel v Krkonoších – 72
- Hlubotiskové pohlednice – 74
- Ofsetové pohlednice – 76
- Meziválečné světlotisky a knihtisky – 78
- Pohlednice z let 1938–45 – 79
- Poválečné přetisky a úpravy – 80

### MODERNÍ POHLEDNICE (1951 až současnost) – 81

- Orbisové bromografie – 82
- Ofset kontra ostatní barevné tisky – 83
- Barevná fotografie – 86
- Ofsetové pohlednice 70. a 80. let – 86
- Pohlednicová tvorba po roce 1990 – 89
- Elektronická pohlednice (napsal Ondřej Karpaš) – 90
- Poštovní zásilky příbuzné pohlednicím – 91

### Část druhá VÝROBA POHLEDNIC – 93

- Vydavatelé – 94
- Švabovky – 96
- Theodor Venta, štika v lounském rybníce – 97
- Vydávání pohlednic po roce 1918 – 98
- Výrobní čísla 99
- Výtvarníci a grafici 99
- Körbrovky 100
- Alfons Mucha 101
- Vojtěch Preissig – 103

- Tiskaři a tiskárny – 104
- Václav Neubert, král českého hlubotisku 105
- Unie, značka kvality – 105
- Polygrafie po roce 1945 – 106
- Děčínská Severografia, dnes Grafiatisk – 106

### REPRODUKČNÍ TECHNIKY – 107

- Nejdůležitější obecné pojmy – 107
- Autotypie a pérovka – 107
- Tříbarvotisk a čtyřbarvotisk – 108
- Duplex – 109
- Tisk z výšky – 110
- Průmyslový knihtisk – 111
- Od dřevěného štočku k zinkografii – 113
- Husník a Häusler – 113
- Tisk z plochy – 114
- Litografie – 114
- Theodor Böhm, Nové Město nad Metují – 116
- Šerosvitná litografie – 117
- Fotochromie – 117
- Světlotisk – 119
- Dvořák & Ruller – 121
- Ofset – 122

### Tisk z hloubky – 123

- Hlubotisk – 123
- Sítotisk – 124
- Klíč k určování tiskařských technik – 126
- Stříkané pohlednice 128
- Fotografie 129
- Fotopohlednice 131
- Fotografové – 133
- Celoživotní boj Karla Čudy s úřady – 133
- Franz alias František Madlé – 135
- Bromografie – nástup k masové produkci – 136
- Bromografia Sadská – 137
- Od Fototypie Vyškov k Polygrafii Lipník n. B. – 138
- Kolorování a tónování fotopohledů – 140
- Barevná fotografie – 141
- Stereofotografie – 144
- Pohlednice jako originály – 146
- Jemné umění kolorování – 148

- Montáže a koláže – 151
- Úpravy povrchu a různé materiály – 153
- Pohyblivé a prostorové pohlednice – 161
- Formáty – 164
- Další využití pohlednic – 167
- Prodejci – 173
- Pohlednicová vzpomínka Josefa V. Scheybala – 174

### Část třetí POHLEDNICE JAKO PŘEDMĚT ZÁJMU – 175

- SBĚRATELSTVÍ  
POHLEDNIC – 176
- Vývoj sběratelství v Čechách – 177
- Klub sběratelů kuriozit Praha – 178
- Orbis pictus Brno – 178
- Jihočeský klub sběratelů Tábor – 179
- Muzea a veřejné sbírky – 180
- Od expozice Orbis pictus k pardubickému muzeu – 181
- Časopisy a knihy o pohlednicích – 181
- Výstavy – 183
- Členění materiálů a sběratelské obory – 184
- Cartes maximum – 185
- Popis pohlednic – 187
- Datace pohlednic – 188

### MEZI KÝČEM A UMĚNÍM – 191

- Reprodukce uměleckých děl – 192
- Ve jménu krásy a elegance – 193
- Wiener Werkstätte a jeho vliv – 194
- Umělecká fotografie – 196
- Umění versus obchod – 198
- Nezničitelný kýč – 200
- Na závěr – 200
- Slovníček základních pojmů – 202
- Zkratky vydavatelů a tiskařů – 202
- Původcovské značky – 202
- Seznam vydavatelů, fotografů, tiskařů a dalších účastníků výroby pohlednic – 203
- Seznam literatury – 206
- Rejstřík (zpracovala PhDr. Mária Karpašová) – 206